

PROGRAMA DE FORMACIÓ ACADÈMICA

(ensenyaments reglats)

Actualització maig 2021

Justificació

Els centres de Justícia Juvenil han d'atendre **menors i joves amb mesures judicials d'internament, d'un rang d'edats que van des dels 14 anys fins als 21 o 23 anys**, i que legalment poden ser destinataris de diferents ensenyaments de la formació reglada o acadèmica: Educació Secundària Obligatòria (ESO), ensenyaments post-obligatoris i ensenyaments de l'educació d'adults.

Tal com assenyala la Llei Orgànica d'Educació (LOE) tots **els menors d'entre 6 i 16 anys tenen el dret i el deure de cursar l'ensenyament bàsic obligatori** i fins als 18 anys el dret a cursar aquest ensenyament bàsic i gratuït.

La Llei 27/2001 de justícia juvenil, del Parlament de Catalunya, recull en l'article 19 d) **el dret del menor o jove intern** a rebre una formació integral en tots els àmbits, i en la lletra h) el dret **a rebre l'ensenyament bàsic obligatori i a una formació educativa o professional adequada**. A l'article 55, s'especifica que el departament competent en matèria d'ensenyament ha d'adoptar les mesures que siguin procedents per a garantir el dret a l'educació de tots els menors i els joves interns.

Justificació

La formació implica al Departament de Justícia, mitjançant la DGEPCJJ, com a responsable últim dels centres i de l'execució de les mesures **i al Departament d'Educació, com a responsable de la formació reglada dels menors i joves interns.**

Els centres de justícia juvenil, llevat del centre obert Folch i Torres, **estan dotats d'unitats docents, amb professionals del Departament d'Educació**, en virtut de l'acord de col·laboració entre el Departament d'Educació i el Departament de Justícia, de 13 de gener de 2005 i les addendes successives.

El funcionament d'aquestes unitats docents es regula a les **instruccions per al funcionament de les unitats docents dels centres educatius de justícia juvenil del Departament de Justícia**, aprovades a la Resolució del Departament d'Educació, de 19 de juny de 2015.

Objectius generals

- **Oferir els ensenyaments reglats establerts** al sistema educatiu vigent als menors i joves amb mesures judicials d'internament, en règim semiobert i tancat.
- **Donar continuïtat als ensenyaments reglats** dels menors i joves internats, adaptant-la al seu nivell acadèmic i situació personal amb les mesures d'inclusió previstes.
- **Millorar els processos d'aprenentatge i les competències bàsiques** i específiques, contemplades als currículums dels ensenyaments reglats.

Objectius específics i continguts

Objectius específics

- **Conèixer la història escolar o acadèmica**, la formació rebuda i el nivell acadèmic dels menors i joves que s'internen als centres de justícia juvenil.
- **Continuar o iniciar la formació bàsica obligatòria, la post-obligatòria o la formació d'adults** dels joves que compleixin els requisits establerts per les respectives formacions
- **Millorar les competències bàsiques** dels menors i joves que segueixin el currículum de l'ESO, amb les adaptacions que corresponguin i segons les mesures d'inclusió establertes.
- **Millorar la competència lingüística** oral i escrita dels menors i joves nouvinguts.
- **Preparar als joves** majors de 18 anys, que compleixin els requisits, per presentar-se **a les proves lliures** de CFI, GESO, accés a Cicles Formatius, Català... per obtenir les certificacions i titulacions corresponents.
- **Motivar l'interès dels menors i joves vers la formació personal i potenciar els hàbits de treball** (ordre, concentració, col·laboració...) en els processos d'aprenentatge.

Continguts

- **Entrevistes d'exploració i Proves de nivell** adaptades per part dels docents de les UD.
- **Educació secundària obligatòria (ESO)**, en modalitat presencial, amb adaptacions individuals i/o grupals: Plans individuals (PI), Programes de Diversificació curricular (PDC)
- **Ensenyaments de l'educació post-obligatòria** en modalitat presencial o a distància: Programes de Formació i Inserció (PFI), Batxillerat, Cicles Formatius (CFGM, CFGS), Estudis universitaris.
- **Ensenyaments de l'educació d'adults** presencial (en avaluació contínua): Formació instrumental (FI), Graduat en ESO (GESO), Idiomes, nivell inicial d'informàtica.
- **Ensenyaments de l'educació d'adults i de català per a les proves lliures** a realitzar en els centres de justícia juvenil o en centres de formació d'adults: CFI, GESO, accés a CFGM. Preparació per a proves de català de la DG de Política Lingüística.

Destinataris

El conjunt d' ensenyaments reglats que preveu el marc legal vigent de l'educació per a la població en general major de 14 anys i menors de 23 anys **s'ofereix a totes les persones menors i joves en situació d'internament** als centres de justícia juvenil:

- **L'Educació Secundària Obligatòria (ESO):** tenen el dret i l'obligació de cursar l'ESO totes les persones internades de 14 i 15 anys, en el curs que els hi correspongui. També tenen dret a continuar l'ESO les persones internades de 16, 17, i els de fins a 18 anys complerts en l'any que finalitza el curs, que l'hagin iniciada i vulguin continuar-la.
- **Ensenyaments de l'Educació Post-obligatòria:** Poden accedir els i les menors i joves de més de 16 anys que compleixin amb els requisits demanats per a cada tipus d'ensenyament: PFI, Batxillerat, Formació professional de grau mig i grau superior i estudis universitaris.
- **Ensenyaments de l'Educació d'adults:** Poden accedir totes les persones que tenen més de 18 anys o bé els compleixen durant l'any natural en què inicien la formació. També hi poden accedir menors que compleixin com a mínim 16 anys durant l'any natural que inicien la formació i es trobin en determinades situacions previstes per la normativa. En aquest cas la incorporació a l'educació d'adults requerirà l'informe previ favorable de la Inspecció d'educació.

Assignació de l'itinerari formatiu

- El centre de justícia juvenil assigna un itinerari formatiu a cada menor o jove, a partir de l'oferta formativa, **respectant els criteris d'assignació establerts** per a la gestió de la formació acadèmica dels menors i joves internats en centres de justícia juvenil.
- L'assignació o el canvi d'itineraris formatius es durà a terme per **l'equip del centre designat per decidir els itineraris formatius** de les persones menors o joves. Les reunions d'aquest equip sempre estaran presidides pel subdirector o, en absència d'aquest, pel director del centre de justícia juvenil.
- En el cas de menors i joves ja ingressats, cada cop que finalitza un curs escolar, una etapa educativa, un estudi post-obligatori o d'educació d'adults, es procedeix a **revisar l'adequació de l'itinerari formatiu** per si cal continuar-lo o fer una nova assignació.

Matriculació

El procediment de matriculació de l'alumnat per als ensenyaments reglats **es regula a les Instruccions** per al funcionament de les unitats docents, **aprovades a la Resolució del Departament d'Educació, de 19 de juny de 2015:**

- Els alumnes que assisteixen a les unitats docents ho fan de forma transitòria, per la qual cosa, amb caràcter general, continuen matriculats al centre docent (institut, escola de formació d'adults...) a on ho estaven abans d'adoptar-se la mesura judicial.
- Quan un menor arriba al centre educatiu de justícia juvenil i no es troba matriculat a cap centre docent, es matricularà al que proposi el Departament d'Educació.

Metodologia

- Els/les menors i joves es distribueixen en grups reduïts d'alumnes per a cada unitat docent i, degut a la diversa temporalitat dels internaments així com a la diferència de nivells acadèmics, es conformen **aules o unitats multinivell** que combinen l'activitat grupal amb l'activitat individual.
- La metodologia o sistema de treball per als ensenyaments parteix de les experiències i aprenentatges previs de cada alumne per **individualitzar l'acció educativa i formativa**.
- La motivació per als ensenyaments i aprenentatges es promou amb **mètodes globalitzadors**, que tinguin en compte l'interès i la funcionalitat dels aprenentatges, així com amb el **reforç positiu** i el **sistema motivacional** del centre.
- **L'àmbit teòric** dels ensenyaments es dur a terme a les unitats docents i **l'àmbit pràctic** als tallers o aules de formació professional.

Durada i periodicitat

- La formació acadèmica s'imparteix en períodes pautats pel calendari del curs escolar **segons normativa del Departament d'Educació** i també durant els mesos de juliol i agost.
- La durada de la formació de cada menor o jove, al centre de justícia juvenil, està **subjecta a la temporalitat de la seva mesura d'internament** i al seu Programa de Tractament Individualitzat (PTI)
- **L'assistència a la unitat docent és diària** i pot ser en horari de matí o de tarda.
- Els/les menors i joves que fan **ensenyaments de l'ESO reben les hores lectives establertes** per aquests ensenyaments i els joves que fan ensenyament de FPO i de formació acadèmica fan compatible l'horari d'ambdós tipus de formació.

Avaluació

Seguiment i avaluació de l'alumnat

- Les unitats docents fan la recollida d'informació acadèmica, el seguiment, l'avaluació i acreditació de l'alumnat segons el **procediment establert al punt 5 i 6 de les Instruccions** per al funcionament de les unitats docents en els centres educatius de justícia juvenil del Departament de Justícia, **aprovades a la Resolució del Departament d'Educació, de 19 de juny de 2015.**
- Els docents també **avaluen determinades conductes en funció dels criteris que estableix el Sistema Motivacional** del centre educatiu de justícia juvenil.

Sistema motivacional

- La conducta de cada alumne durant l'activitat del Programa de Formació acadèmica puntua en **l'àmbit d'activitats** previst al Sistema Motivacional que opera al centre educatiu de justícia juvenil.
- Aquesta puntuació periòdica s'informa al/la menor o jove i a l'equip educatiu del centre per tal de contribuir al **seguiment del seu programa de tractament individualitzat (PTI)** i emetre els informes corresponents a la instància judicial.

Connexions del programa amb els factors del SAVRY

Factors històrics

- a. Seguiment en el passat/Fracàs d'intervencions anteriors (S4)*
- b. Baix rendiment a l'escola (S10)*

Factors socials-contextuals

- a. Estrès experimentat i incapacitat per afrontar les dificultats (S13)*

Factors individuals

- a. Problemes de concentració/hiperactivitat (S22)*
- b. Baix interès/Compromís escolar o laboral (S24)*

Factors de protecció

- P3. Forts vincles i llaços amb almenys un adult prosocial*
- P5. Fort compromís amb l'escola o la feina*
- P6. Perseverança com a tret de personalitat*

Responsables

- **Personal docent** del Departament d'Educació destinat a les Unitats Docents en els centres de justícia juvenil
- **Coordinador/a docent** del Departament d'Educació
- **Subdirector/a i director del centre** de justícia juvenil
- **Servei de Centres** educatius de justícia juvenil
- **Comissió tècnica de seguiment** del Departament de Justícia i del Departament d'Educació

Documentació

- ACORD DE COOPERACIÓ entre el Departament d'Educació i el Departament de Justícia per regular el funcionament i el manteniment de les unitats docents en els centres de la direcció general de justícia juvenil. 13 de gener de 2005.
- ADDENDA a l'Acord de cooperació entre el Departament d'Educació i el Departament de Justícia per regular el funcionament i el manteniment de les unitats docents en els centres de la direcció general de justícia juvenil. 14 de juliol de 2014.
- RESOLUCIÓ 19.06.2015 per la qual s'aproven les instruccions per al funcionament de les unitats docents dels centres educatius de justícia juvenil del Departament de Justícia i dels centres residencials d'educació intensiva del Departament de Benestar Social i Família
- CRITERIS COMUNS per a la gestió de la formació acadèmica i la formació professional per a l'ocupació dels menors i joves internats als centres de justícia juvenil. Novembre 2020.